

N:o 36.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af mark från förra militiebostället Stora Folåsa n:o 2 i Östergötlands län; gifven Stockholms slott den 25 januari 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ett å en af kommissionslandtmätaren J. T. H. Flodman år 1905 upprättad karta öfver verkställd delning af den vid laga skifte undantagna samfällda plan litt. a inom Folåsa by i Rappestads socken och Valkebo härad af Östergötlands län med litt. aB utmärkt område om 25,80 ar må från förra sergeantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Stora Folåsa n:o 2 för alltid afsöndras och till Valkebo mejeriförening utan personlig ansvarighet med äganderätt upplåtas mot en köpeskillning af 258 kronor samt under villkor i öfrigt:

att köpeskillingen erlägges å tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, och af mejeriföreningen till ränteriet i länet inbetalas;

att området må af mejeriföreningen tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod den 14 mars 1921 eller dessförinnan å tid, hvarom föreningen kan med vederbörande arrendator öfverenskomma; samt

att föreningen ensam vidkännes de med områdets afsöndring samt med köp och lagfart därå förenade kostnader;

dels ock att de genom områdets försäljning inflytande medel må, på samma sätt som köpeskillningarna för försålda mindre kronoegen-

domar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

De till ärendet hörande handlingar och karta skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å
Stockholms slott den 25 januari 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

26:o.

Departementschefen, statsrådet Alfred Petersson anförde vidare:
Uti en till Kungl. Maj:t ställd, af domänstyrelsen med underdånigt utlåtande den 23 mars 1906 öfverlämnad skrift hafva Nils Björkman och Victor Andersson för Valkebo mejeriförening utan personlig ansvarighet i underdånighet anhållit att få inköpa den förra sergeantsbostället $\frac{3}{4}$ mantal Stora Folåsa n:o 2 i Rappestads socken och Valkebo härad af Östergötlands län tillhöriga andel af en vid laga skifte år 1857 till grustag undantagen samfäld plan, betecknad med litt. a, hvilken

mark, sedan gruset numera tagit slut, ej hade något värde såsom grustag; och hafva sökandena såsom anledning till framställningen uppgifvit, att föreningen hade för afsikt att uppföra ett stort andelsmejeri gemensamt för Rapestads, Vikingstads och Ledbergs socknar samt för delar af Björkebergs, Västerlösa, Sjögestads, Gammalkils och Slaka socknar, hvarjämte framhållits, att lämpligare plats för ändamålet än den till förvärfvande ifrågasatta jorden ej finnes, alldenstund detta mejeri måste ligga så nära intill Bankebergs järnvägsstation som möjligt och vatten måste finnas på ägor, hvilket hvad ifrågavarande område beträffade vore fallet.

Med sitt ofvanberörda underdåniga utlåtande har domänstyrelsen tillika öfverlämnat dels protokoll öfver en af kommissionslandtmätaren J. T. H. Flodman år 1905 efter vederbörligt förordnande verkställd laga delning af förberörda samfällda mark jämte därtill hörande karta och beskrifning, enligt hvilka handlingar ifrågavarande kronoegendoms andel, som betecknats med litt. a B, innehåller 25,80 ar, dels skriftlig förklaring från egendomens arrendator G. A. Sandqvist, att han, för den händelse mejeriföreningen tillätes köpa sagda andel, ej ville hafva någon som helst ersättning vare sig kontant eller genom afdrag å arrendet för den minskning i arealen af den arrenderade egendomen, som i följd däraf komme att äga rum, dels ett af ordföranden i Valkebo vägdistriktstyrelse den 22 december 1905 afgifvet intyg af innehåll, att ofvan omförmälda grustag vore af den beskaffenhet, att gruset ej kunde användas såsom väglagningsämne och vore såsom sådant värdelöst, dels köpehandlingar i afskrift, utvisande, att föreningen inköpt vissa andra hemmans andelar i samfälligheten i fråga, dels ock yttranden öfver ansökningen från domänintendenten i länet, vederbörande jägmästare och kronofogde, samt Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

Af dessa har domänintendenten — med förmälan att kronoegendomens arrendator för andelen uti ifrågavarande utjord haft en årlig inkomst af 5 kronor för bete och åker, hvartill den användts — vidare anfört, att, när den ifrågasatta mejerianläggningen kunde för flera socknar kring Bankeberg blifva till stort gagn och jorden utan men för hufvudgården, därifrån den genom mellanliggande ägor låge afskild, kunde afsöndras, domänintendenten förordade bifall till ansökningen; och borde enligt hans mening jordens värde såsom tomt kunna uppskattas till 1,000 kronor per hektar, hvilket för kronans andel utgjorde 258 kronor.

Jägmästaren har på enahanda skäl som de af domänintendenten anförda och under framhållande däraf, att det kronan tilldelade området af ifrågavarande samfällighet, å hvilket skog ej finnes, för närvarande

lämnade ringa inkomst och på grund af dess obetydliga areal ej hade någon betydelse för skogsbruk, jämväl tillstyrkt försäljningen.

Kronofogden har framhållit, att andelsmarken numera icke vore af någon synnerlig nytta för kronoegendomen samt med afseende härå och då mejerianläggningen, för hvilken jorden vore ämnad att användas, borde blifva till stort gagn för närmaste orten, hemställt om bifall till ansökningen, helst arrendatorn frånträdte alla anspråk på ersättning för minskad areal, hvaremot kronofogden beträffande lösesumman för marken anført, att det af domänintendenten föreslagna beloppet syntes vara jämförelsevis betydligt lägre än hvad enligt förutnämnda köpehandlingar blifvit betingadt för andra delar af samfälligheten i fråga.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har, då ifrågavarande jord, som ursprungligen vore afsatt till grustag, numera, enligt hvad af handlingarna i ärendet inhämtades, vore såsom sådant på grund af grusets dåliga beskaffenhet mindre lämpligt, och området icke heller eljest vore för kronoegendomen nödvändigt samt med hänsyn till det allmännyttiga ändamål, för hvilket jorden vore afsedd att användas, hemställt, att sökandeföreningen måtte berättigas inköpa ifrågavarande område till det pris, domänintendenten föreslagit, hvilket pris syntes Kungl. Maj:ts befallningshafvande skäligt.

För egen del har domänstyrelsen meddelat, att kronoegendomen Stora Folåsa n:o 2 blifvit genom styrelsens kontrakt den 7 juli 1899 utarrenderad till G. A. Sandqvist för tiden till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende af 825 kronor, samt, med afseende å det för orten nyttiga ändamål, som genom den ifrågasatta upplåtelsen skulle främjas, och då den mark ansökningen afsåge syntes utan olägenhet för hufvudgårdens brukning kunna därifrån skiljas, tillstyrkt, att samma mark finge från egendomen afsöndras och till sökandeföreningen försäljas. Med hänsyn till områdets areal och beskaffenhet har styrelsen vidare ansett det af domänintendenten föreslagna och af Kungl. Maj:ts befallningshafvande förordade priset skäligt, hvarför styrelsen hemställt, att detsamma måtte godkännas.

Åberopande hvad i detta ärende förekommit, hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva,

dels att ifrågavarande å omförmälda karta med litt. aB utmärkta område om 25,80 ar må från $\frac{3}{4}$ mantal Stora Folåsa n:o 2 i Rappestads socken och Valkebo härad af Östergötlands län för alltid afsöndras och till Valkebo mejeriförening utan personlig ansvarighet med äganderätt

upplåtas mot en köpeskillning af 258 kronor samt under villkor i öfrigt:

att köpeskillningen erlägges å tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, och af mejeriföreningen till ränteriet i länet inbetalas;

att området må af mejeriföreningen tillträdas vid utgången af nu löpande arrendeperiod den 14 mars 1921 eller dessförinnan å tid, hvarom föreningen kan med vederbörande arrendator öfverenskomma; samt

att föreningen ensam vidkännes de med områdets afsöndring samt med köp och lagfart därå förenade kostnader;

dels ock att de genom områdets försäljning inflytande medel må, på samma sätt som köpeskillningarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition i ämnet, af den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:
Nils Lange.
